

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 3. Priuare item passiuâ participatione communium precum Ecclesiæ,

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

non obligare in extrema necessitate. Pro qua rā faciunt tradita per Couar. ad cap. Alma mater; r. par. §. 6. num. 8.

8. De sacramento. Ordinis illud peculiariter occurrit hoc loco obseruandum cum Couar. in *preceden. num. 6. & aliis*, quorum meminit Vgolinus *lib. 2. cap. 7. §. 4. sub finem*: quod et si collatum ab Episcopo excommunicato sit validum, imprimatque characterem: eum tamen qui illud suscipit; siue sciat, siue ignoret collatorem excommunicatum esse, suspendi ab illius executione donec dispensationem sit consecutus: quam solus Papa dare potest si scien, aut per ignorantiam crassam susceperit. Si autem per ignorantiam probabilem, à proprio Episcopo; qui in eo actu minime deliquerit. Ita Couar. ibi dem: pro eo que est textus in cap. Cum illorum, §. final. De sent. excommun. & in cap. tam primo, quam vltimo. De eo qui Ordinem furtiu. suscipit. Procedit autem iuxta Nauar. in *Enchir. cap. 27. num. 241.* cum collator ipse est ex illis excommunicatis qui vitari debet: quia communicatio cum aliis permittitur, etiam in diuinis, p̄t Extrauag. Ad euitanda, de qua dicemus in cap. vltimo.

CAPVT III.

Privare item passua participatione communium precum Ecclesie.

S V M M A R I V M.

9. Quae dicuntur commun. s. Ecclesia p̄t. s. quibus maior excommunicatio priuat.
10. Difficult. s. an exco. nunc. itis per respiciētiā, antequam absoluat. si. et part. oeps precum Ecclesie.
11. Pars negans probabilior.
12. Quomodo Ecclesia in die veneris sancto oret pro hereticis & similibus: & quod Ecclesia p̄t. s. facit per ministros peccatores non careant fructu.
13. Excommunicatus per penitentiam restitutus d. uinae gratiae, non priuatur fructu sacrificij Missae.
14. Oblationem excommunicati non licet admittere.
15. Exceptiones quas id patitur.
16. De eo quod excommunicatus prohibetur sepeliri in loco sacro.
17. De pollutione Ecclesie per excommunicati in ea, sepulturam, & de eiusdem reconciliatione.
18. De celebrante in Ecclesia taliter polluta: aut donante excommunicatum Ecclesiastica sepelitur.
19. Excommunicatio lata in sepelientes in loco sacro excommunicatum.

9. **E**CCLĒSIA, Catholica sua membra facit, & ab iniuriis hostium protegit, non modo Sacramentorum usu, sed etiam precibus. Sicut ergo communis consensus est, excommunicationem maiorem priuare Sacramentorum participationem tam actiua quam passua: sic etiam est, quena modum habet Couar. ad c. Alma mater priua par. §. 6. n. 2. proposit. 2. priuare participationem earum precum quas factas per Clericos, & ministros suos publicos, Ecclesia Christi fidelibus tanquam membris ex quibus coalescit, in eandem communiter applicari, siue in celebratione Missae, siue in publica resolutione aliorum diuinorum officiorum, siue in publicis supplicationibus, quas vocant processiones. De qua re late in citato §. & duobus preced. Couar. ac post ipsum Vgolinus *tab. 2. cap. 9.* Intelligit vero cum ipso Couar. & aliis quos commemorat in sequenti §. 7. num. 5. conclus. 2. si excommunicatio iusta sit: vel vt clarius loquitur Richardus in *4. distin. 18. artic. 7. quest. 2.* iusta de causa inflicta sit. Iniusta enim de causa inflicta, non excludit ab ea generali Ecclesie intentione, quae sit secundum arbitrium Dei, non secundum arbitrium, & errorem hominum, ex capite. Illud plane, si. quest. 3. tertia.

10. Quod si quis opponat fieri posse vt excommunicatus respiscat à peccatis, & per contritionem restitatur gratiae Dei, antequam ab excommunicatione, etiam iniusta, absoluat; vt dicitur vt tanquam Dei amicus, ac secundum Deum, membrum viuum Ecclesie, particeps sit bonorum operum eiusdem Ecclesie. Respondendum est duobus modis (quam distinctionem ex D. Thoma, Adriano & Palud. usurpat Co-

uar. in *tit. §. 6. num. 1.*) aliquem esse posse participem bonorum operum quae fiunt in Ecclesia. Altero ex quadam natura rei: nempe quod tanquam viuum Ecclesie membrum idoneus sit ad participandum bonis, quae mutuo quodam influxu membra Ecclesie censentur sibi inuicem communicare hoc nomine, quod iusti, eo quod iusti sunt, facilius impet. et, & citius exaudiuntur à Deo propter alios, cum quibus harmonia & amicitia coniunguntur. Altero modo ex intentione Ecclesie: quae preces suas per ministros suos communi nomine fidelium ita fundit, vt non intendat ipsis omnibus applicare earum fructus. Quicquid sunt: tunc satisfactio- nis pro peccatis eorum qui iam restituti sunt diuinae gratiae: tum impetrationis auxilij ad sanctam conseruationem, & ad defensionem aduersus Demones in circuitu, etiam eorum qui adhuc sunt in peccato, atque ad ipsorum conuersionem. Atque isto modo contingit vt precibus Ecclesie priuetur excommunicatus maiore excommunicatione: quia non intendit Ecclesia, vt is ex talibus precibus fructum vllum percipiat. Quod quidem iacturam damnumque illi adferre, dubium non est consideranti, quod superfluum esset peculiari intentione pro aliquo orare, nisi fructum maiorem perciperet ex precibus factis, quam non factis ipsius intentione.

Quid quid igitur dicat Couar. in eodem §. 6. num. 4. (vt ad rem veniamus) tenendum est cum Soto in *4. dist. 22. quest. 7. art. 1.* prout tenet Suarez *tomo 5. in 3. par. D. Thoma, disput. 9. sect. 3.* per respiciētiā sine absolutione, excommunicatum non restitui communium precum Ecclesie participationi, qua per excommunicationem priuatur. Id enim satis aperte deducitur ex cap. Cum desideres, & ex cap. Sacro De sentent. excommun. & apertius ex cap. A nobis 2. eod. tit. vbi haec ratio tangitur: quod per penitentiam tollatur contumaciae culpa, non autem vinculum excommunicationis, propterea ab Ecclesia iniectum: quod debet tolli ab ipsa Ecclesia, quae illud iniicit. Iustitiam quoque procedit quantumcumque excommunicatus iurauerit se Ecclesie obtemperaturus: & parti satisfacturum: imo re ipsa satisfecit vt recte Vgolinus notat De censuris *tab. 2. cap. 6. num. 5.* per citat. cap. Cum consideres, & rationem propositam. Neque vero vlla est in ea re iniustitia Ecclesie, quantumcumque excommunicatus respiciat, & Dei amicus sit: sicut nec in supplicio quo afficitur homicida, postquam per cordis contritionem consecutus est à Deo veniam. Quae de re plenius Suarez in citata sect. 3.

ADVERTE autem ex D. Thoma in *4. dist. 18. quest. 2. art. 1. ad 1.* Ecclesiam orare quidem in die veneris sancto, pro hereticis, schismaticis, Iudaeis, & Paganis, non tamen orationibus institutis ad fouenda sua membra: sed aliis, quas pro exteris fundit, vt diuina maiestas dignetur eos ad penitentiam & veritatis notitiam adducere. De qua re in sequen. cap. 12. sectione 2.

ADVERTE etiam preces communi nomine Ecclesie factas, etiam per malum ministrum, esse semper cum fructu: quoniam eadem Ecclesia semper est in gratia. Neque obest malitia ministri: sicut nec malitia serui, per quem bonus dominus dat propter Deum elemosynam, impedit huius meritum.

ADVERTE tertio excommunicationem non priuare fructu sacrificij Missae, excommunicatum per penitentiam diuinae gratiae restitutum, sicut priuat fructu communium precum: quia enim sacrificium Missae effectum habet tantum in iis qui per fidem & charitatem Christo vniuntur ex D. Tho. *3. par. q. 79. art. 7. ad 2. ff. vt sicut excommunicatus, non ob excommunicationem, sed ob peccatum propter quod in eam incurrit, priuatur charitate: ita etiam priuatur fructu sacrificij Missae: ille vero omnis qui in charitate est, participet eo fructu quantumcumque sit excommunicatus: quod Couar. expreflit ad cap. Alma mater *par. 1. §. 6. num. 2.**

ADVERTE quarto, huc reduci posse, quod habetur ex cap. Sacris. De sentent. excommun. & bene tractatur ab Vgolino De censuris, *tab. 2. cap. 9. §. 4.* Ecclesie ministros non debere accipere oblatum ab excommunicato, vt diuina officia pro ipso faciant. Quod idem author post alios per ipsum citatos, docet procedere, etiam si non ille, sed alius pro illo offerat: quia qui per alium facit, per se ipsum facere videtur.

Item

Item etiam si offerat simpliciter, non autem, ut pro ipso diuina officia sint: quia species auaritia haberet, si ab ipso quem Ecclesia fugit, donum acciperetur. Imo etiam si det in elemosynam, iuxta cap. Cum voluntate, De senten. excommunicationis, §. Prædicatores. Vbi tanquam priuilegium conceditur Prædicatoribus, ut possint ab excommunicato elemosynam accipere, quæ concessio frustra fieret, nisi illud esset de se prohibitum: quia nihil plus concederetur Prædicatoribus, quam cæteris concessum esset.

Secus autem est si leget testamenta ad pia opera, ut idem author ibid. num. 4. tractat latius; qui etiam tradit exceptiones quibus ista restringuntur; nempe ut non procedant quoad excommunicatum toleratum, per Extrauag. Ad euitanda, de qua in seq. cap. 17. Nec item quoad non tolerati, id est, nominatum denunciatum, aut notorium percussorem Clerici, si plane nonoret talis esse: quia ignorantia probabilis excusabit accipientem: iuxta cap. Apostolica, De Clericor. excommunicat. Nec item cum excommunicatus alias, ut ex fundatione, vel decimarum iure, debet id quod offert; non enim tantum potest Ecclesia sibi ab eo debitum recipere, sed etiam ipsum compellere, si soluere nollet; iuxta cap. Qui oblationes 1. & 2. cum seq. 13. quæst. 3. Nec etiam cum vigeat necessitas, iuxta post dicenda in cap. 15. sect. 5.

ADVERTE quinto, huc etiam reduci posse quod ex cap. Sacris, De sepulchris, excommunicatus priuatur Ecclesiastica sepultura. Quod bene tractat Vgol. in cit. cap. 9. §. 5. & 6. Sufficiat autem paucis attingere quæ ille ex aliis refert & late persequitur. Primum est, nomine excommunicati intelligi, tam eum qui à iure, quam eum qui ab homine fuerit excommunicatus: quia par est vtriusque excommunicationis vis, separandi à communione fidelium. Secundum est, nomine loci sacri, qui requiritur ad Ecclesiasticam sepulturam, intelligi non modo Ecclesiam, aut cæmeterium consecratum: sed etiam locum ad eam, vel ad alia officia diuina destinatum auctoritate Episcopi, ex cap. fin. De consecrat. Ecclesiar. vel altar. §. in cta glossa ad verb. Non consecrata. Tertium est, si excommunicatus iam sit sepultus in loco sacro, is debeat exhumari, quam so ab aliorum corporibus distingui potest, & procul ab Ecclesiastica sepultura iactari, prout habetur ex citato cap. Sacris. Quartum est, Ecclesiasticam sepulturam non esse denegandam excommunicato, etiam notorio, ac denunciato, qui in penitentiali foro, à suo Sacerdote absolutus fuit in articulo mortis, ex cap. fin. De sepulchris. Et ratio est: quia per eam abolutionem sublata est excommunicatio; ideoque propter eam non potest iure negari Ecclesiastica sepultura. Imo, ut addit idem author, si absolutus in loco prophano sepultus sit, exhumabitur, & in loco sacro sepeliatur. Quintum est, cum excommunicatus fuerit toleratus per citatam Extrauag. Ad euitanda, ipsum admitti posse ad Ecclesiasticam sepulturam; de quo vide in seq. cap. 12. sect. 2. dub. 3. Sextum est, si discerni non possint ossa excommunicati, in loco sacro sepulti, illa esse in eadem relinquenda, ex cap. Sacris, De sepulchris. Septimum, in loco non consecrato, nec deputato ab Episcopo ad sepulturam, aut diuina officia celebranda, quantumcumque Ecclesiæ, aut cæmeterio proximus sit, excommunicatum sepeli non posse, ex gloss. ad Clem. primam, De sepulchris cæmeterii. Ratio est: quia sepultura non censetur Ecclesiastica in loco ad eam non deputato auctoritate Ecclesiastica.

OCTAVVM EST. Si excommunicatus Ecclesiastica sepultura donetur, locum in quo sepelitur, pollui. Nam ex cap. Consulisti, De consecr. Ecclesiar. vel altar. reconciliari debet: idque ab Episcopo proprio, non autem ab alio, etiam de ipsius commissione, nisi is quoque sit Episcopus, ut habetur ex cap. Aqua, eod. tit. Nec ante reconciliationem possunt fideles in eo sepeliri, ex cap. Vnicuique, eod. tit. in 6. Vbi quoque monetur, polluta Ecclesia pollui cæmeterium ei cõtiguum, non autem remotum; polluto vero cæmeterio non pollui Ecclesiam, quia accessorium sequitur principale, non cõtra. Quoniam autem omnis res per quascumque causas nascitur, per easdem dissoluitur, ut habet regula 1. De regul. iuris; reconciliata Ecclesia cæmeterium quod ob Ecclesiam pollutum erat, intelligitur reconciliatum, ut sub fin. cit. §. idem Vgol. ex aliis addit.

Simul adiuuens, quod definitur in cap. Is qui, De senten.

excommunicatum qui in tali loco polluto diuina scienter fecerit, non incurere quidem irregularitatem; peccare tamen grauius, & proximum esse irregularitati, ut ibid. gloss. notat, ad verbum Notatis: quoniam ei interdicitur ingressus Ecclesiæ, per cap. Episcoporum, De priuilegiis.

NONVM EST, quod idem author in toto seq. §. persequitur, ut excommunicatus Ecclesiastica sepultura priuatur, sic nulli esse licitum donare ipsum eadem sepultura, ex cit. cap. Episcoporum, & ex Clem. 1. De sepulchris; in qua publice excommunicatum, aut nominatum interdictum, aut vltimum manifestum temeritatis audacia, scienter sepelientes, subiiciuntur ipso facto excommunicationi, à qua non aboluuntur, nisi ad arbitrium Diocesani prius satisfecerint; non obstante quocumque priuilegio ipsorum, aut exemptione; siue sint Religiosi, siue seculares; & siue Clerici, siue laici; siue viri, & siue mulieres, ex glossa 1. ibid. Per ignorantiam tamen probabilem eos excusari satis indicant verba illa, temeritatis audacia, & scienter, neque eos illi vinculo innodari, quantumque foueam fecerint, corpusque sepelierint, nisi per se, aut per alium tumulto imposuerint, & terra obtexerint, patet: quia illud requiritur ad actum sepeliendi, pro quo ea excommunicatio imponitur.

Qui vero alij comprehendantur nomine sepelientium, incurrentium talem excommunicationem; idem author ibid. num. 3. late disputat, ac tandem statuit comprehendendi omnes illos qui eas operas præstiterint, quibus non præstitis excommunicatus non esset ibi sepultus; ut ij qui effoderunt tumulum, aut corpus imposuerunt in eum, aut terra cooperuerunt. Itemque ij qui cum debuerint, & potuerint impedire ne sepeliretur, non impediuerint, ut clerici illius Ecclesie in qua sepelitur. Item, qui mandant sepeliendum, aut qui præsentem ad sunt, ne talis sepultura impediatur. Cæteros præsentem ceter excusari ab excommunicatione, etiam eos qui cantant, vel Crucem, aut cereos portant. De eadem re videri potest Suarez tomo 5. disput. 12. sect. 4.

C A P. IV.

Præuare quoque actiua participatione communium prædum Ecclesie.

S V M M A R I V M.

- 20 Excommunicatus prohibetur sub mortali diuinis officiis interesse.
- 21 Limitationes cum quibus id accipiendum est.
- 22 In Ecclesia quo tempore non celebrantur diuina officia, excommunicatus priuatur orare posse.
- 23 Atque adeo reuocari priuatum hoc a canonicis, cum ad eas obligatur.
- 24 Quatenus liceat excommunicato intrare Ecclesiam dum officia diuina in ea celebrantur.

E A seueritate Ecclesia priuatur excommunicatum communibus, suis precibus, ut ipsum his interesse prohibeat; adeo ut ille peccet mortaliter, si vel Missæ, vel diuinis officiis intersit, vel in Ecclesia cum aliis oret, siue dicendo, siue audiendo, quod vtrumque est participare in diuinis: aut etiam manendo extra Ecclesiam quidem, sed ad eam accedendo tam prope, ut diuina officia quæ in ea celebrantur, audiat; prout notant D. Anton. 3. part. tit. 24. cap. 75. Angelus Excommunicatio vlt. num. 4. Syluest. Excommunicatio 3. num. 1. vers. 3. & Caiet. in verbo Excommunicatio, cap. vlt. §. Vbi scito: qui rationem talis peccati mortis ponit in præcepto Ecclesiæ; quod communiter sic intelligitur, ut directe, & principaliter excludat excommunicatum à participatione diuinorum.

Aduerte autem ista esse eum quadam moderatione intelligenda. Nam si audiret diuina officia, sed sine animo participandi, siue, ut loquitur Caiet. interessendi diuinis, ut fieri potest si prope Ecclesiam domum habeat, vnde audire possit; non est censendus peccare audiendo. Præterea excommunicatus potest absque peccato Ecclesiam ingredi ad audiendam concionem, ex cap. Responso, De sens. excommun. sed non potest concionari, neque in publico docere, ut Sotus habet